

Eén lange, perfecte uitbarsting

THEATER AL MIJN ZONEN

★★★★★

Spectaculaire verbeelding van van de klassieke strijd tussen vaders en zonen.

HAARLEM 'Ik weet dat je niet slechter bent dan de anderen. Ik dacht dat je beter was.' Het is Roeland Fernhout die dit tegen Fred Goessens zegt in een nieuwe enscenering van Arthur Millers *Al mijn zonen* (1947) door Toneelgroep Amsterdam en Toneelschuur Producties. Een zoon tegen zijn vader. Als zojuist de waarheid over diens nalatige misdaad aan het licht is gekomen.

Een cruciale uitspraak is het. In een spectaculaire verbeelding van de klassieke strijd tussen vaders en zonen, die zoals altijd eindigt met het pijnlijke inzicht dat de vader fouten heeft gemaakt.

Het stuk gaat over twee families die elkaar kort na de Tweede Wereldoorlog opnieuw treffen. Alleen dragen ze nu de trauma's en littekens van een gewelddadige oorlog, waarin iedereen vieze handen moest maken. Het is opmerkelijk hoe regisseur Thibaud Delpéut dit verhaal perfect naar zijn hand heeft weten te zetten. Helder, to the point en razendsnel laat hij zijn acteurs deze tragedie spelen.

De families ontmoeten elkaar op een wit speelveld waarop enkel een ontworteld boompje ligt. Chris Keller (Fernhout) wil trouwen met Ann Deever (Eline ten Camp), die voor de oorlog nog verloofd was met zijn broer Larry. Maar Larry is vermist geraakt en het huwelijk zou de definitieve doodsverklaring betekenen. De vader, Joe Keller (Goessens), juicht dit toe, maar de moeder (Marieke Heebink) is ervan overtuigd dat haar jongste zoon nog leeft.

Ann is ook de dochter van de voormalige zakenpartner van Joe Keller. Maar vader Deever is in de gevangenis beland voor het verkopen van defecte vliegtuigonderdelen. Hoewel Joe Keller daar eigenlijk voor verantwoordelijk was.

Roeland Fernhout als zoon Chris en Fred Goessens als vader Joe in *Al mijn zonen* van Toneelgroep Amsterdam, waarin Chris wil trouwen met de verloofde van zijn broer, die is vermist in de oorlog.

Foto Sanne Peper

In een ijtempo jaagt Delpéut door het verhaal. Achter elkaar worden leugens en zelfbedrog ontrafeld en de daaruit volgende confrontaties uitgevochten. Een duidelijk moment waarop de bom barst, is moeilijk aan te wijzen omdat de voorstelling feitelijk een twee uur durende uitbarsting laat zien. Met als hoogtepunt het verbale en fysieke gevecht tussen vader en zoon.

Dat is knap. Van het verhaal is precies datgene overgebleven wat werkt in deze fysieke voorstelling. Ook lo-

pen scènes in elkaar over en wordt een hoop (niet essentiële) tekst door elkaar heen uitgesproken. Telkens weer worden de confrontaties uitvergroot en het gemijmer doorgespoeld.

Zoiets vergt uiteraard acteurs die vliegenvlug kunnen schakelen. Fernhout doet dat mooi. Hij ontwikkelt zich van een wat klungelige Chris Keller naar een totaal gefrustreerde jongen in een lomp mannenlichaam. Maar de allermooiste rollen zijn hier weggelegd voor Goessens en Heebink als de onmachtige ou-

ders die proberen te leven met een loodzware schuld: de indirecte verantwoordelijkheid voor de dood van hun jongste zoon. Hij doet dat met een verbeten vrolijkheid en zij met een krampachtige hysterie.

Zoals gewoonlijk ontwierp Delpéut een nachtmerrieachtig geluidsdecor, bestaande uit zwaar vervormde jarenvijftigmuziek. Toch is het niet enkel kommer en kwel. Personages mogen dit keer soms warm en hartelijk lachen. Er worden zelfs theatrale grapjes gemaakt. En dat is

wel degelijk een verschil met eerder gitzwart werk als *Blasted* en *Nacht*.

Al mijn zonen is de afronding van Delpéuts oorlogstrilogie, waartoe ook die twee voorstellingen behoren. Het is niet minder dan een overdonderend slotakkoord.

Vincent Kouters

Al mijn zonen van Arthur Miller door Toneelgroep Amsterdam en Toneelschuur Producties, regie Thibaud Delpéut. Toneelschuur, Haarlem, 9/12. Daar t/m 22/12. toneelschuur.nl